

EU:n ja Yhdysvaltojen kauppaneuvottelut – mistä niissä on kyse?

Osa 1: Markkinoillepääsy

Alkuperäsäännöt

Alkuperäsäännöt ovat keskeisessä asemassa sopimusneuvotteluissa, sillä niistä riippuu pitkälti se, kuinka tehokkaasti sopimuksen tullietuuksia on mahdollista hyödyntää. Alkuperäsäännöillä toisin sanoen määritellään ne ehdot, jotka tuotteiden on täytettävä, jotta niitä voidaan tuoda tullitta tai yleistä tullitasoa alemmalla tullilla kauppakumppaneiden välisessä kaupassa. Yrityselämän kannalta on tärkeää, että neuvoteltavat alkuperäsäännöt olisivat mahdollisimman yksinkertaiset ja selkeät.

Perussäännön mukaan kokonaan kumppanimaassa valmistetut tuotteet saavat asianomaisen maan alkuperän ja tätä kautta tullietuuskohtelun. Tullietuuskohtelulla tarkoitetaan mahdollisuutta tuoda tuotteita joko alennetulla tullilla tai tullittomasti. Tullietuuden piiriin luettavan tuotteen valmistuksessa voidaan käyttää myös sopimusjärjestelyn ulkopuolisista maista tuotuja raaka-aineita edellyttäen, että niitä on jatkojalostettu tai valmistettu riittävästi. Riittävän valmistuksen ehdot vaihtelevat tuotteittain, ja ne määritellään neuvotteluissa tuotekohtaisesti.

EU:n tavoitteena on myös selvittää neuvotteluissa mahdollisuutta niin sanottuun alkuperäkumulaatioon sellaisten kolmansien maiden kanssa, joilla on vapaakauppasopimukset sekä EU:n että USA:n kanssa. Neuvotteluissa sovitaan toisin sanoen ehdoista, joilla sopimuksen solmineet maat voivat käyttää tuotannossaan ulkopuolisista maista tuotavia raaka-aineita ja silti saada tuotteille tullietuuskohtelun.

Keskeisiä kysymyksiä neuvotteluissa ovat edellä mainittujen lisäksi muun muassa alkuperän todentaminen, valvonta ja jälkitarkastukset, tuoteryhmäkohtaiset alkuperäsäännöt (niin sanotut luettelosäännöt), asiakirjamenettelyt sekä hallinnollisen yhteistyön sujuvuus.

EU tavoittelee kaupan käyntiä tukevia alkuperäsääntöjä, jotka ottavat huomioon elinkeinoelämän tarpeet. Tavoitteena on, että sovittavat säännöt perustuvat mahdollisimman pitkälle EU:n voimassa olevien sopimusten alkuperäsääntöihin. Suomi pitää tärkeänä sitä, että neuvoteltavat alkuperäsäännöt ovat yksinkertaiset ja selkeät, jotta sopimuksen mukaisten tullietuuksien hyödyntäminen toteutuu mahdollisimman tehokkaasti.